

Istniejące warunki miejskie

Miasto Gorzów posiada pewne pozytywne cechy. Są to: usytuowanie w pobliżu Berlina i Poznania, obfitość roślinności w całym mieście, kulturalne i historyczne dziedzictwo w formie budynków oraz katedry, obecność rzeki Warty jako generatora działalności rekreacyjnej, jak również niskie zagęszczenie miejskie. Powyższe warunki są czynnikami w przyszłym zrównoważonym rozwoju miasta.

Niemniej jednak istnieją istotne problemy, które muszą zostać rozwiązane w istniejącym centrum miasta Gorzowa. Najważniejszym problemem jest ruch miejski. Rzeką Warty i obszar torowiska kolejowego stanowią naturalną przeszkodę w rozwoju miasta, a w tym kontekście istnienie jednego, głównego mostu w centrum jest zdecydowanie niewystarczające. Ruch miejski (zawierający kolej, tramwaje i ruch samochodowy) toczy się bezpośrednio przez historyczne centrum miasta, dzieląc je na mniejsze części. Nieuregulowane parkingi przeszkadzają pieszym w dostępie do miejsc oraz upośledzają ruch w centrum miasta. Ponadto ruch powoduje dużo hałasu oraz zanieczyszczenie powietrza. Drugim problemem jest brak balansu pomiędzy północną a południową częścią miasta, spowodowany z jednej strony istnieniem rzeki i torowiska kolejowego, a z drugiej funkcjonalnym zróżnicowaniem obu brzegów. Trzecim problemem jest brak w historycznym centrum miasta zdefiniowanych miejsc publicznych, zarówno dla mieszkańców jak i dla turystów. Roślinność jest uboga w historycznym centrum miasta w tym także pomiędzy budynkami mieszkalnymi. W konsekwencji można wyciągnąć wniosek, że miastu jako całości brakuje stanowczego, wyraźnego i atrakcyjnego obrazu oraz własnej tożsamości.

Pomysł

Wstępny pomysł bazuje na idei ludzkiego mózgu, jako głównego koordynatora funkcjonowania ludzkiego ciała. Powodem dla takiego porównania jest po pierwsze fizyczne podobieństwo centralnej struktury miejskiej do ludzkiego mózgu, a po drugie, istnieje funkcjonalna analogia pomiędzy centralnym systemem nerwowym a charakterystycznymi działaniami odbywającymi się w centrum miasta. Waga centrum miasta może być w symboliczny sposób porównana z wagą głowy w ludzkim ciele. Taki obszar jest kluczowym punktem w rozwiązywaniu problemów całego miasta. Mentalny rozstrój może sprawić, że cały organizm przestaje poprawnie funkcjonować i na tej samej zasadzie stan centralnych przestrzeni publicznych świadczy o stanie całej struktury miejskiej. Dlatego utrzymywanie i rozwój centralnej części miasta w równoważony sposób zapewni rozwój w innych częściach miasta.

Artykułując nasz pomysł, katedra jest odpowiednikiem jednej z głównych fizjologicznych struktur mózgu – wzgórza. Jego zadaniem jest transmitowanie przekazników, sygnałów zmysłów i ruchu do kory mózgu, jak również regulacja świadomości, snu i czujności. W ten sam sposób religia zaszczepia ideę duchowości we wszystkich innych aspektach ludzkiego życia.

Wokół zamkniętego okręgu „mózgu“ stworzona została tak zwana aureola, zawierająca pas zieleni na północy i rzekę Wartę na południu. W ten sposób stworzone zostało naturalne zamknięcie tego obszaru, które zabezpieczy go przed niekontrolowanymi zabiegami z zewnątrz.

Drugorzędny/poboczny pierścień transportowy wokół aureoli nie ma służyć jako oddzielająca granica, lecz jako obramowanie jednoczące historyczne centrum miasta z resztą tkanki miejskiej, szczególnie z brzegiem rzeki oraz południowymi częściami wzdłuż rzeki.

Propozycja

Biorąc pod uwagę rozwiązania i udogodnienia transportowe, można złożyć kilka propozycji: wprowadzenie podziemnych tras tramwajowych i samochodowych w historycznym centrum miasta; dwa nowe mosty; system ulic jednokierunkowych; zredukowanie sieci ulic w centrum; rozbudowę połączonych przestrzeni dla pieszych w całym obszarze. Wejście do zaproponowanego podziemnego węzła znajdzie się w przed wejściem do katedry, w formie owalnego otworu. W ten sposób ruch tramwajowy i samochodowy nie będzie przeszkadzał w ruchu pieszych. Na całym obszarze znajdują się podziemne parkingi dla mieszkańców, pod wewnętrzną częścią, pomiędzy istniejącymi budynkami. Dwa główne parkingi dla turystów są usytuowane na obrzeżach centrum, wzdłuż rzeki.

Wprowadzenie elementów miejskiego wzornictwa następuje poprzez użycie stalowych konstrukcji wzdłuż głównych elewacji wokół centrum, z pokrywą zrobioną z przezroczystych, interaktywnych membran oraz z roślinnością. Pokrywa ta pozwala na nadruki reklam lub innych obrazów. W nocy membrany podświetlane są poprzez wewnętrzny blask. Na frontach budynków o znaczeniu historycznym lub kulturalnym pokrycie jest pomniejszone. Pod tego typu konstrukcjami można ożywić przestrzeń publiczną – poprzez kafejki, galerie, sklepy itd.

Kolejną propozycją jest nowe podejście do otwartych przestrzeni publicznych. Zaprojektowane będą one jako sieć różnych komponentów – drzew, donic z kwiatami, pawilonów i ławek – umiejscowionych w przypadkowy sposób. Otwarte przestrzenie dla społeczeństwa (turystów lub mieszkańców) zdecydowanie odróżniają się graficznie od przestrzeni prywatnych. Pierwsze są ściśle prostokątne, drugie natomiast artystycznie zaprojektowane jak mozaika. Rozwiązaniem dla wewnętrznych przestrzeni w kwartałach są sieci czerpiące z geometrii istniejących budynków, symbolizujące przestrzenne krzywizny pomiędzy nimi. Mozaika zawiera roślinność, różne rodzaje nawierzchni i place zabaw dla dzieci. Zaproponowane łuki wokół budynków mają zostać pokryte brukiem. Celem takiego zabiegu jest wyeksponowanie elewacji w wyraźniejszy sposób.

Cele propozycji

Głównym celem zaproponowanych rozwiązań jest uzyskanie charakterystycznego i atrakcyjnego obrazu miasta Gorzowa Wielkopolskiego, obrazu który mógłby być reklamą miasta i przyczyniać się do rozwoju turystyki. Łuki oraz membrany wypełnień nie tylko tworzą charakterystyczną przestrzeń pomiędzy budynkami która gwarantuje intymność i żywość funkcji mieszkalnych, ale również tworzą ciekawą scenę miejską dla wspólnych przestrzeni publicznych. Inwestycja w celu stworzenia podziemnych parkingów dla mieszkańców mogłaby zostać rekompensowana wpływami z reklam lokalnych przedsiębiorstw, znajdujących się na osłonach elewacji. Membrany te mogłyby w razie potrzeby, zostać również zastąpione przez panele fotowoltaiczne na wyższych poziomach.

Rozwiązania dotyczące transportu porządkują ruch w odpowiedni sposób oraz zmniejszają jego intensywność w kluczowych punktach. Zmiany w ruchu i zielone zasłony na elewacjach zmniejszają hałas i zanieczyszczenie powietrza. Usytuowanie działek parkingowych na obrzeżach terenu objętego konkursem oraz podziemne parkingi również wpływają na poprawę problemu ruchu.

Ostatnie lecz niemniej ważne jest skupienie się na zdefiniowaniu wyraźnego i pamiętnego obrazu miasta, z którym identyfikować będą mogli się zarówno mieszkańcy, jak i turyści.

Zawartość

Projekt zaprezentowany jest trzema planszami, zgodnie z regulaminem konkursu. Pierwsza plansza zawiera plan zagospodarowania terenu w skali 1:2000 oraz legendę. Druga plansza prezentuje rozwój pomysłu/konceptu oraz dwie perspektywy – jedną wymaganego fragmentu i jedną wybranego fragmentu centrum miasta. Kolejne etapy rozwoju naszej propozycji zaprezentowane są na trzeciej planszy, wspólnie z kolejną perspektywą centrum oraz planem w skali 1:5000 ukazującym organizację transportu w części miasta objętej konkursem.